

GAMA CROMATICĂ: IMPACTUL PSIHOLOGIC ÎN DESIGN INTERIOR

magistru în arte Inga MAȚCAN-LÎSENCO

Universitatea Tehnică a Moldovei

SUMMARY

The color range is very interesting from the point of view of familiarization with the physiological aspect of color perception. The chromatic gamma is very curious in terms of mental impact. There is given a lot of attention to color meaning, classification, examples of correlation with the surroundings and the natural and artificial illumination. The deeper the knowledge in this particular domain, the more complex the abilities of a novice designer in the realization of projects of maximum creativity.

Key words: *Color range, shades, colors, warm colors, cold colors, noncolors, chromatic selection, psychological aspects.*

“White is the color that can fit all the other colors.” (Vanessa Bell)

O caracteristică relevantă are subiectul abordat, fiind valoros deoarece gama cromatică este prezentă pretutindeni și are diverse efecte pozitive și negative precum: sentimentele, gândurile, fonul emoțional etc.

Culoarea poate fi intitulată drept reflectare pe diverse obiecte a luminii. Gama cromatică are un impact puternic în marcarea a oricărui individ, prin modificarea psihologică, astfel apar frecvent asocieri care vizează unele emoții.

Psihologii studiază modul în care culoarea acționează asupra vederii dar și modul în care sunt transformate efectele acestora. Influența culorilor pot fi cercetate la educația estetică, impactul asupra productivității unei activități etc.

Designul interior este asociat cu – mobilier, iluminare, întinderi verticale și orizontale, etc. toate având o gamă cromatică combinată cu un rafinement deosebit. În reprezentările 3D se resimte lipsa contactul direct cu beneficiarul astfel este limitată utilizarea unei strategii de vânzare a produsului finit. Astfel imaginile se prezintă sub forma unor mijloace care au un impact psihologic și vizual astfel fiind un transmițător de informație.

Un important aspect la realizarea grafică a unui spațiu de interior o are selectarea potrivită a gamei cromatice (pardoseaua, tavanul, iluminarea, mobilierul etc.) – formează un valoros impact psihologic asupra beneficiarilor și a vizitatorilor.

Programele grafice precum AutoCAD, 3DS Max, Corona, ArhiCad, includ o gamă de culori și nuanțe care pot fi variat îmbinate între ele astfel instinctiv crează prima impresie.

În resursele WEB pe larg sunt raspândite scheme și asocieri universale de culori. La selectarea gamei cromatice a spațiului propus spre elaborare trebuie să se țină cont de beneficiarii

produsului finit (vârsta, ocupația, poziționarea geografică etc.) – astfel frecvent se utilizează gama universală.

Ierarhizarea culorilor

Culorile pot fi divizate în trei grupe:

✓ *culori reci* (mov, verde, albastru) – asociere cu cerul, apa etc. Astfel ele sunt utilizate pentru formarea unui anturaj relaxat și plin de calm;

✓ *culori calde* (portocaliu, galben, roșu) – asociere cu flacăra focului, căldura soarelui etc.

Acestea servesc ca accent considerându-se drept dominante astfel servind stimulatori în interior;

✓ *nonculorile* (alb, negru și griurile intermediare). Acestea constituie o intercalare armonioasă între culorile pasive și cele active efectuând pătrunderea treptată între ele.

În unele surse putem găsi constatare precum că maroul la fel face parte din categoria culorilor neutre (nonculoare).

Categorii de emoții psihologice ale culorilor

Din prisma percepției omului lungimile de undă a culorilor reflectă o anumită forță, orice individ având o reacție proprie individuală.

Roșu – asociere cu impuls, acțiunea, dragostea, dorința, intensitatea;

Portocaliu – asociere cu creativitate, intensitatea, entuziasmul, căldura;

Galben – sugerează vivacitate, atenție, optimism, energie, furie și frustrare;

Verde – viața, natura, durabilitate, optimism;

Albastru – este asociat cu succes, încredere, stabilitate;

Roz – asociat cu tinerețe, romantism, blândețe produce senzația de calmare;

Maro – caldură, relaxare, încredere – convențională;

Mov – spiritualitate, noblețe, fantezie, mister;

Gri – indiferență și naturalețe, produce senzația de conservatism;

Alb – inocență, puritate – noutate, simplitate;

Negru – mister, rafinement, profunzime, putere etc.

În prezent prezintă interes testul lui Max Luscher. Întrebuințat de psihologi în compartimentul clinic. Obiectivul de bază este exteriorizarea bruscă a dezorganizării psihomotorice ce prevestește afecțiunile fizice. Unii designerii cu experiența utilizează testul. Testul este fondat pe selectarea cromatică ordonată în dependență de predilecția momentană. Acesta ca finalitate reflectă o rezolvare cu o precizie majoră.

La implementarea gamei cromatice interioare este necesar să se țină cont de principiul de bază raportul de culori 60*30*10. Dintre care 60 tentă integrantă, (spațiul ambient elaborat), 30 componente vizuale scopul cărora este captarea interesului beneficiarilor (tentă secundară), 10 procente îi revin accentelor obligatorii.

Impactul culorilor în spațiul interior

Constituie culoarea în sine condiție de bază a structurii contemporane a educației vizual estetice drept metodă esențială în evoluția valorii creatoare.

Tapițeriile dar și piesele de mobilier într-o măsură pot afecta perceperea, zona interioară prin intermediul unei selectări nereușite a gamei.

Retina ochiului uman percepe gama caldă mai apropiat în detrimentul culorilor reci. Pentru o activizare mai puternică a adâncimii se utilizează în prim plan însă cele reci drept fundal al spațiului elaborat. Drept exemplu poate servi culoarea roșie, oranj ce au un efect de restrângere vizuală a spațiului de interior însă prin intermediul aplicării culorii verzi acesta are un efect de extindere.

Întrebuințarea efectelor culorii din interior ca o modalitate optică pot acționa asupra unei stări de spirit a beneficiarilor. În spațiile de dimensiuni reduse sunt binevenite culorile deschise de preferență albul, însă ca accente verzele și nuanțe de gri-albastru.

La selectarea culorii un rol semnificativ îl are și aspectul de sesizare generat de culoarea în sine. Treizeci și șapte milioane de receptori senzitivi de lumină conține ochiul uman unde lumina percepută e constituită din multitudine de unde cromatice.

La realizarea unui spațiu prin intermediul gamei cromatice este necesar să se țină cont de diverse aspecte precum: clima, iluminarea (naturală, artificială), zona, parametrii suprafeței elaborate, poziționarea și orientarea geografică astfel proiectul va fi realizat cu succes, echilibrând spațiul cu gust.

Iluminarea spațiilor

Iluminarea spațiului interior are la rândul său un impact puternic asupra percepției vizuale a culorilor din încăpere, astfel este necesar să se ia în calcul tipul de iluminare implementat din cadru.

Iluminatul corespunzător este extrem de util poate deveni un eșec sau din contra un punctul forte (accent al centrului de interes) din interiorul spațiului elaborat – iluminat din contrajur, iluminat contrastant, iluminat lateral, iluminare difuză, iluminare ambientală, iluminare naturală, iluminare artificială sau iluminare combinată etc.

Iluminarea naturală. Cu ajutorul iluminării naturale se crează o ambianță de maxim confort (relaxantă). Este necesar organizarea corectă a geamurilor (determinarea parametrilor, decorarea corespunzătoare etc.). Razele solare din cadrul interiorului sunt avantajate prin intermediul executării întinderilor verticale în culori luminoase și deschise.

Iluminarea artificială. În dependență de necesitate se stabilesc următoarele tipuri de iluminat: local, global, de accent, însă uneori se implimentează iluminatul “de stare”. Când suprafețe sunt executate în culori se utilizează sursa de lumină dispersată se preferă nuanțe mai luminoase.

În cazul iluminării indirecte lumina are o dericționare spre tavan respectiv culoarea suprafeței trebuie să fie deschisă și neutră, nu vor apărea contraste ambigene.

Utilizând luminatul natural în ambianța interioarelor se va forma un spațiu confortabil motivul fiind gradualele balansări – căldura, luminozitatea, umbrele, pătrunderea razelor etc. Acțiunea maximă este după orele 16.00 deoarece ce este cea mai optimă combinație între umbre și materialele din spațiul interior.

În prezent există numeroase cercetări în scopul determinării optime a unui algoritm pentru iluminarea încăperilor – sporirea sau deminuarea productivității, influența confortului etc.

Iluminatul din cadrul interior trebuie să fie elaborat având la bază iluminarea naturală integră suplimentat de cel artificial scopul căruia e compensarea reducerii contribuției pe timp de seară. Astfel va fi posibilă obținerea unui echilibru de distribuție maxim utilă a luminanțelor. Însușirea activă a luminii denotă rezultate favorabile asupra preocupărilor psihologice și cele fiziologice ale indivizilor.

Datorită diversificării intensității volumului luminii cât și a culorii din spațiu organismul își poate potrivi specificile caracteristici. Studiile efectuate confirmă impactul modificărilor randamentului de lumină și culoare asupra corpului, creierului care se aclimatizează la diverse modificări dând preferință iluminării naturale și gamei cromatice calde de intensitate medie.

Prin intermediul culorilor oricare persoană se poate exprima având anumite semnificații proprii (reflectă dispoziția, modul de viață etc.). În prezent sunt o multitudine de diverse mijloace de utilizare interioară pentru a obține un inedit design indiferent de sentimentele sugerate de o culoare concretă.

Pentru o mai bună reușită în amenajarea cromatică a spațiului este necesar să se țină cont de unele principii fundamentale:

- ✓ selectarea a două culori (de bază) utilizând cercul spectral;
- ✓ selectarea nuanței potrivite (gama cromatică pentru capitonarea mobilierului, draperii, tapiteriile, covoarele etc.) în dependență de culorile de bază;
- ✓ transformările cromatice (trecerile) întegritante se pot obține printr-o trecere cromatică lentă dintre toate spațiile în cadrul interiorului;
- ✓ utilizarea contrastelor - (tente asemănătoare pentru a obține spații mai laconice), (tente contrastante puternic pentru interioare formale);

- ✓ impactul culorilor din punct de vedere emoțional;
- ✓ iluminarea spațiului.

Diverse studii prezintă efectul culorilor asupra senzațiilor, emoțiilor individului astfel creierul are capacitatea de asociere a unei singure culori cu o anumită trăire. Psihologia culorilor putem considera drept o parte fundamentală în elaborarea spațiilor interioare. Prin intermediul acesteia se reflectă trăiri, stări, și sentimente interioare, purtând amprenta personalizată a beneficiarului realizat de către specialiștii din domeniu (designer, decoratori etc).

BIBLIOGRAFIA

1. Cosby C. Studholme J. *Farrow & Ball How to decorate*. "Farrow & Ball's creative team" 2016, 173 p.
2. Cosmovici A. *Psihologie generală*. "Policrom" 2012, 174 p.
3. Furnham A. *50 de idei pe care trebuie să le cunoști. Psihologie*. "Litera" 2017, 208 p.
4. Larousse E. *Marele dicționar al psihologiei*. "Trei" 2006, 1360 p.
5. Starmer A. *Ghidul culorilor. 200 de combinații pentru casa ta*. "Litera" 2009, 259p.

Pagini WEB

1. <https://dahausdesign.wordpress.com/culoarea-in-design-interior>
2. <http://www.artvisiona.ro/psihologia-culorii-in-web-design>
3. <https://adevarul.ro/life-style/stil-de-viata/psihologia-culorilor>
4. <https://www.slideshare.net/terapiaculorilordesigninterior>